

Toimintasuunnitelma 2023 ja toimintakertomus 2022

1 Toimintasuunnitelma 2023

Jaostot kokoontuvat vuorotellen käsittelemään hakemuksia.

Lautakunta kokoontuu suuressa kokoonpanossa tarvittaessa käsittelemään jaostosta siirrettyjä hakemuksia. Lautakunta kokoontuu 1-2 kertaa kevät- ja syyskaudella käsitelläkseen ajankohtaisia asioita.

Hankelupien käsittely toimii sähköisenä. Prosessin sekä hakemuslomakkeiden ja ohjeistuksen toimivuutta seurataan. Lautakunta julkaisee kirurgisiin operointeihin, nukutukseen ja kivunpoistoon sekä yleisiin käsittelyihin liittyvät kuvaukset. 3R-menetelmien kehittymistä seurataan ja ohjeistuksia päivitetään tarpeen mukaan. Lautakunnan kokouksissa käydään keskustelua kaikista 3R-keinoista ja pyritään edistämään niiden toteutumista. Hakemusten käsittelyssä otetaan huomioon EURL ECVAM:n suositus koskien eläinten käytön vähentämistä vasta-aineiden tuottamisessa.

Hankearviointia kehitetään Hyöty-haitta-ryhmän työn pohjalta. Ryhmän laatima ohjeistus otetaan koekäyttöön.

Nykyisen lautakunnan toimikausi päättyy 14.10.2023. Uudelle lautakunnalle järjestetään perehdyttämiskoulutusta hakemusten käsittelystä, viranomaistoiminnasta ja erityisesti hyöty-haitta-arvioinnista.

2 Toimintakertomus 2022

Jaostot työskentelivät etäyhteyksin. Sähköinen lupakäsittely rakennettiin vuoden aikana ja otettiin käyttöön vuoden lopussa. Hakemuslomakkeet ja lautakunnan julkaisema ohjeistus uusittiin lomaketyöryhmän avustuksella. Uudistuksessa linjattiin useita eläinten hyvinvointia parantavia yksityiskohtia, sekä tutkimuksen suunnitteluun, ei-eläinkoemenetelmien käyttöön ja annosvalintaan liittyvien asioiden tarkistamista. Jatkossa tehdyt linjaukset kirjataan toimintakertomukseen. ELLA-tekniikkakuvausohjeistusta laajennettiin edelleen luomalla kirurgisten operointien, nukutuksen ja kivunpoiston sekä yleisten käsittelyjen osalta ohjeistusta lautakunnan eläinlääkäreiden ja muiden nimettyjen eläinlääkäreiden kanssa.

Vuoden aikana aloitettiin hankkeiden hyödyn ja haitan arvioinnin kehittäminen sitä varten perustetussa Hyöty-haitta-työryhmässä. Keväällä lautakunnalle annettiin koulutusta hankearvioinnista ETPLAS-kurssien avulla. Ryhmä järjesti syksyllä lautakunnan kehittämispäivän, jossa pohdittiin eri asiantuntijaroolien sisältöä ja arvioitiin esimerkkihakemuksia.

Lautakunta keskusteli myös Refinement-tavoitteen toteuttamisen yhdenmukaisuudesta. ELLA-kokouksissa tulee käydä säännöllisesti keskustelua jaostoissa esiin nousseista Refinement-keinoista.

Taulukko 1. Lautakunnan toiminta 2022

Jaosto	Kokouksia	Hankehakemuksia	Muutoshakemuksia	Hakemuksia yhteensä
Meller	7	22	19	41
Saarinen	7	30	17	47
Voipio	8	41	13	54
Laaksonen	7	30	16	46
Yhteensä	29	123	65	118
Lautakunta	2	0	0	0

Hakemus voi olla käsiteltävänä useammassa jaostossa. Hakemuksesta voidaan myös todeta, että lupaa ei tarvita. Lupapäätös hankkeesta voi siirtyä seuraavalla vuodelle. Näistä syistä käsiteltyjen hakemusten määrä ei täsmää annettujen lupien määrään.

Taulukko 2. Myönnetyt hankeluvat ja luvat muutoksille.

Vuosi	Hankeluvat	Muutosluvut lautakunta	Muutosluvut ESAVI
2013	130	74	8
2014	126	58	31
2015	134	68	21
2016	113	63	18
2017	124	59	28
2018	109	68	24
2019	128	65	37

2020	133	54	29
2021	116	58	37
2022	112	65	31

Taulukko 3. Hankkeiden jakautuminen toimenpiteiden korkeimman vakavuusluokan mukaan

Vuosi	Hankkeiden lukumäärä toimenpiteiden korkeimman vakavuusluokan mukaan				Takautuva arviointi määrätty **	
	Ei toipumista	Lievä	Kohtalainen	Vakava	Vakava	Kohtalainen
2013*	3	22	30	0	0	0
2014	3 (2%)	47 (37%)	60 (48%)	16 (13%)	16	1
2015	6 (4%)	33 (25%)	75 (56%)	20 (15%)	20	1
2016	8 (7%)	40 (35%)	55 (49%)	10 (9%)	10	2
2017	1 (1%)	46 (37%)	68 (55%)	9 (9%)	9	0
2018	4 (4%)	24 (22%)	72 (65%)	10 (9%)	10	1
2019	3 (2%)	41 (32%)	77 (60%)	7 (5%)	7	1
2020	6 (4%)	42 (32%)	74 (56%)	11 (8%)	11	1
2021	4 (3%)	30 (26%)	76 (66%)	6 (5%)	6	3
2022	2 (2%)	34 (30%)	65 (58%)	11 (10%)	7	1

*2013 uuden lainsäädännön mukaisesti myönnettyt luvat 1.8.2013 alkaen, jolloin vakavuuden luokittelu aloitettiin - lupia yhteensä 55 kappaletta.

**ESAVIn takautuvat arvioinnit: 2017 5, 2018 16, 2019 15, 2020 14, 2021 3, 2022 10.

Taulukko 4. Hankkeiden lukumäärä, joissa myönnettiin lupa poiketa lainsäädännön vaatimuksista. Laki sallii poikkeuslupan myöntämisen otsikoiden mukaisista vaatimuksista.

Vuosi	Toimenpiteet laitoksessa ¹	Tavoitekasvatus ²	Eläinten pito ja hoito ³	Uudelleenkäyttö vakava-luokan toimenpiteen jälkeen ⁴
2013	8	1	0	0
2014	15	2	13	0

2015	12	2	10	0
2016	13	4	3	0
2017	6	6	2	0
2018	7	1	24	0
2019	7	5	17	0
2020	10	5	40	0
2021	7	4	41	0
2022	7	8	48	0

¹**Toimenpiteet** on pääsääntöisesti tehtävä viranomaisen hyväksymässä laitoksessa. Poikkeus säännöstä voidaan myöntää esimerkiksi luonnonvaraisiin tai tuotantoeläimiin liittyvissä hankkeissa (Asetus 564/2013, kohta 12).

²**Tavoitekasvatusvaatimus** koskee mm. jyräjälajeja, kaniineja, kissoja ja koiria. Vaatimuksesta voidaan poiketa esimerkiksi, jos on kyse luonnonvaraisiin tai yksityisen omistamiin eläimiin liittyvistä hankkeista (Laki 497/2013, 26.3 § 1 kohta).

³**Eläinten pitoon ja hoitoon** liittyviä vaatimuksia ovat esimerkiksi sosiaalisten eläinten pito ryhmissä, eläinten pitopaikan kuivikkeet ja virikkeet ja sopiva rehu. Vaatimuksista voidaan poiketa tieteellisistä syistä tai eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi (Asetus 564/2013, 9.1 §).

⁴**Eläimen uudelleen käyttäminen** on sallittua vain, jos aiemmat toimenpiteet ovat olleet korkeintaan kohtalainen-luokkaa. Tästä voidaan myöntää poikkeus vain hyvin perustellusta syystä (Laki 497/2013, 26.3 §, 4 kohta).